

(ร่าง)

กำหนดการศึกษาดูงาน

โครงการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้บริหารระดับกลาง มหาวิทยาลัยมหิดล

ณ โครงการพัฒนาตอยตุง(พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ระหว่างวันที่ 24-27 พฤศจิกายน 2558

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการดูงานของคณะผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัยมหิดล ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ.2557 และทางผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหิดลเห็นว่าการดูงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ที่ตอยตุงมีประโยชน์ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย เป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้ จึงได้ส่งบุคลากรจากมหาวิทยาลัยมหิดลมาดูงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดมา และคณะที่มาระหว่างวันที่ 24-27 พฤศจิกายน 2558 นี้ เป็นผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งเป็นบุคลากรจากคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล หน่วยงานที่ประสานงานและนำมาดูงาน คือ งานสร้างเสริมศักยภาพฯ กองทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลบุคลากรของมหาวิทยาลัยโดยตรง

วัตถุประสงค์ของการดูงาน

- 1) เพื่อเรียนรู้การพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง
- 2) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับผู้บริหารที่มาดูงาน
- 3) เพื่อให้ผู้บริหารระดับกลางได้มาเรียนรู้ และนำไปปรับใช้ในการทำงาน

ผู้เข้าศึกษาดูงาน

ผู้ที่มาศึกษาดูงานเป็นบุคลากรระดับกลางของมหาวิทยาลัยมหิดล จากหลายๆคณะ ที่เป็นผู้บริหารระดับกลาง จำนวนประมาณ 50 คน

การเรียนรู้กระบวนการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงฯ

การพัฒนาขั้นต้นน้ำ เป้าหมายการพัฒนาในขั้นนี้เน้นการแก้ปัญหาให้ชาวบ้านอยู่รอด จากการที่ไม่มีกินหรือมีกินไม่พอ ให้มีข้าวกินตลอดปีและรายจ่ายลดลง ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน อีกทั้งส่งเสริมการสร้าง อาชีพเพิ่มรายได้ผ่านการบริหารจัดการกองทุน และไม่เกิดหนี้ใหม่ โรคติดต่อต่างๆ ได้รับการรักษาและควบคุม ชาวบ้านเข้าถึงสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐาน โดยเดินทางไปศึกษาดูงานสภาพการพัฒนาในขั้นต้นน้ำของตอยตุงกว่า 20 ปีก่อนที่โครงการปลูกป่าปางมะหันโครงการฯ ที่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2548 โดยการนำหลักการ ความรู้และข้อผิดพลาดของตอยตุงมาปรับใช้ พร้อมทั้งพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้นำชุมชนคนรุ่นใหม่และอาสาพัฒนาที่สานต่อการทำงานเพื่อชุมชนของตัวเอง หลังการถอนตัวของโครงการฯ ในปี พ.ศ.2552

การพัฒนาชั้นกลางน้ำ เป้าหมายคือ ชุมชนมีรายได้ที่มั่นคง ปลอดภัยได้บางส่วนหรือทั้งหมด เข้าถึงการศึกษามีคุณภาพ และมีความรู้ในการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บและเข้าถึงการศึกษาที่ดี ด้วยการเปิดโอกาสทางเศรษฐกิจ เสริมศักยภาพชุมชน ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มมูลค่าทรัพยากรและผลผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตรงความต้องการตลาด ผ่านกลไกการทำธุรกิจเพื่อสังคม

การพัฒนาชั้นปลายน้ำ เป้าหมายคือ ชุมชนปลอดภัย มีเงินออม เกิดการลงทุนในวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็กหรือจิ๋ว เกิดการรวมกลุ่มบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเองเป็นหรือพึ่งตนเองและพัฒนาตนเองได้ ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากภายนอกชุมชน มีจิตสำนึกรักและปกป้องสิ่งแวดล้อม และมีความสุขตามอัตภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ 24-27 พฤศจิกายน 2558 จำนวน 4 วัน 3 คืน

สถานที่จัดศึกษาดูงาน

โครงการพัฒนาอ้อยตุง(พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่ฟ้าหลวง และโครงการปลูกป่าพื้นที่ปางมะหัน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

วันแรก : วันอังคาร ที่ 24 พฤศจิกายน 2558

8.45-9.00 น.	คณะออกเดินทางจากกรุงเทพฯ มุ่งสู่สนามบินแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงรายโดยเครื่องบิน สายการบิน.....
9.30-10.30 น.	ออกเดินทางจากสนามบินแม่ฟ้าหลวงเชียงราย ไปยังโครงการพัฒนาอ้อยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
10.30-11.30 น.	กิจกรรม : ทำความรู้จักกันระหว่างบุคลากรที่มาศึกษาดูงานร่วมกัน
11.00-12.00 น.	ฟังการบรรยายในหัวข้อ “หลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง และการพัฒนาขั้นต้น น้ำ ชั้นกลางน้ำ และชั้นปลายน้ำ” และ ศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาอ้อยตุงฯ การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจาก “ข้อมูลจริง” และ “การพัฒนาต้องวัดผลได้” โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ห้องอาหารครัวตำหนัก
13.00-14.30 น.	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ เรื่องราวของราชสกุลมหิดล ผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย และสร้าง ประโยชน์สุขแก่แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ได้เรียนรู้และเข้าใจ บทบาทของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมคิดดี มุ่งมั่นประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป
14.30 - 14.35 น.	เดินทางไปแปลงป่าเศรษฐกิจ บริษัทนวัตู จำกัด ไร่ 1

14.35 - 15.30 น.	ดูงานแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ แมคคาเดเมียหน้ท กาแฟอาราบิก้าดอยตุง และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมียหน้ท ป่าเศรษฐกิจ หมายถึง ป่าไม้ยืนต้นที่ให้ผลผลิตที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง และมีศักยภาพในการนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง จึงสามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว จึงเป็น “ตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา” พี่เศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯเลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้าและแมคคาเดเมีย โดยระดมทุนจากบริษัท 6 แห่งจัดตั้งบริษัท นวดี จำกัด ขึ้นเพื่อดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 โดยระบุไว้ในบริคณห์สนธิของบริษัทว่าผลกำไรทั้งหมดจะนำกลับไปพัฒนาดอยตุงต่อไป
15.30 - 17.30 น.	ออกเดินทางจากบริษัทนวดีไซด์ 1 ไปโครงการปลูกป่าปางมะหัน ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
17.30 - 18.30 น.	เดินทางถึงโครงการปลูกป่าปางมะหัน / เข้าที่พัก / พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.30 - 19.30 น.	รับประทานอาหารค่ำ ณ สำนักงานโครงการปลูกป่าปางมะหัน
19.30 - 21.00 น.	กิจกรรมถอดบทเรียน การเรียนรู้ประจำวัน ณ ศาลากิจกรรม
21.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สอง : วันพุธ ที่ 25 พฤศจิกายน 2558

08.00–09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ สำนักงานโครงการปลูกป่าปางมะหัน
09.00-10.00 น.	บรรยายสรุป “การปลูกป่าปลูกคน” ด้วยวิธีการ “ปลูกป่าแบบปลูกเสริม” พื้นที่ปางมะหัน โดยคุณอาและ อ่วยแม และ “การปลูกป่าแบบ ไม่ปลูก” พื้นที่ปุ่นะ โดย คุณอภิสิทธิ์ ปอดดอแก้ว ณ ศาลากิจกรรม สำนักงานปางมะหัน ย้อนหลังกลับไปดูสภาพการพัฒนาขั้นต้นน้ำในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ 50 พื้นที่บ้านปางมะหัน ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย บนพื้นที่ 14,015 ไร่ ตามแนวชายแดนไทย-พม่า โครงการปลูกป่าปางมะหัน เริ่มดำเนินการในปีพ.ศ.2548 โดยการนำหลักการ ความรู้ และข้อผิดพลาดเรื่องการปลูกป่า ปลูกคนของดอยตุงมาปรับใช้
11.00-12.00 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ ในพื้นที่โครงการปลูกป่าปางมะหัน และปุ่นะ เกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ก่อนและหลังโครงการฯเข้ามา
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ สำนักงานโครงการปลูกป่าปางมะหัน
13.00-15.30 น.	เดินเท้าจากสำนักงานปางมะหัน ไปยังกองทุนสุกรหมอยซาน ที่หมู่บ้านปางมะหัน ระหว่างเส้นทางจะได้เห็น พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ทำกินของชาวบ้าน และพื้นที่ปลูกชาน้ำมัน
15.30-16.00 น.	ดูธนาคารสุกรหมอยซาน ของโครงการปางมะหัน
16.00-18.00 น.	เดินทางจากกองทุนสุกรหมอยซาน ปางมะหัน กลับยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
18.00-19.00 น.	เข้าที่พักดอยตุงลอร์ดจ และพักผ่อนตามอัธยาศัย
19.00 - 21.00 น.	กิจกรรมถอดบทเรียน การเรียนรู้ประจำวัน ณ ศาลากิจกรรม
21.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สาม : วันพฤหัสบดี ที่ 26 พฤศจิกายน 2558

08.00-09.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ คริวตำหนัก
09.00-09.20 น.	เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
09.30-11.30 น.	ดูโรงงานทอผ้าเย็บผ้า โรงงานกระดาษสา โรงงานแก้วกาแฟ และโรงงานเซรามิก ที่ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ พัฒนาจากโรงฝึกอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างงานสร้างรายได้สำหรับทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชาย มีการศึกษาหรืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คนสูงอายุแต่ยังทำงานได้ หรือคนหนุ่มสาว โดยการต่อยอดความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นการพัฒนา “เพิ่มมูลค่า” ผลิตภัณฑ์งานมือต่างๆ ตลอด “ห่วงโซ่มูลค่า” (Value Chain) อย่างครบวงจรด้วย “เทคโนโลยีที่เหมาะสม” เพื่อให้เกิดเอกลักษณ์ ได้รูปแบบและคุณภาพตามที่ “ตลาดต้องการ” ปัจจุบันงานหัตถกรรมเป็นหนึ่งในหน่วยธุรกิจสำคัญที่นอกจากจะสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับชุมชนในโครงการพัฒนาออยตุงฯ แล้วยังช่วยทำให้โครงการ “สามารถเลี้ยงตนเอง” โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณของรัฐหรือเงินบริจาค นอกจากนั้นความหลากหลายของกิจกรรมสร้างรายได้นี้ยังเป็นการ “กระจายความเสี่ยง” ความล้มเหลวทางธุรกิจของหน่วยธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งด้วย (พร้อมรับประทานอาหารว่างหน้าโรงแก้วกาแฟ)
11.30-12.00 น.	เดินทางไปยังห้องอาหารคริวตำหนัก
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ คริวตำหนัก
13.00-13.30 น.	ชมพระตำหนักดอยตุง พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จพระเจ้า เพื่อพระองค์จะได้สังเกตและทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด “บ้านที่ดอยตุง” เกิดจากพระราชกระแสรับสั่ง “ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาออยตุงฯ ฉันจะไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่” พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและการทรงงานหนักเพื่อพสกนิกรของพระองค์
13.30-13.40 น.	ออกเดินทางไปองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง
13.40-15.30 น.	พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ผู้บริหารคนรุ่นใหม่ของดอยตุง ที่เกิดจากการสร้างคน (อาสา คพต.พ.) ของโครงการพัฒนาออยตุงฯ ตอนเริ่มต้นมี 144 คน ปัจจุบันอาสาสมัครเหล่านี้กลายเป็นผู้นำของชุมชนถึง 90% และได้แนะนำแนวทางพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าไปใช้ในการบริหารจัดการในชุมชนของตนเอง
15.30-15.50 น.	ออกเดินทางจาก อบต.แม่ฟ้าหลวง ไปชายแดนไทย-พม่า ฐานทหารดอยช้างมูบ กลับไปยังอนุสาวรีย์ที่ดอยตุงในอดีต
16.00-17.00 น.	ชมสวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ดอยช้างมูบ สวนดอกกุหลาบพันปี ตั้งอยู่บริเวณจุดสูงสุดของเทือกเขาดอยนางนอน ในระดับความสูง 1,509 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง อดีตพื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งปลูกฝิ่น และเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่สำคัญของอาณานิคมสามเหลี่ยมทองคำ ปัจจุบันทางโครงการพัฒนาออยตุงฯ ได้สร้างเป็นสวนดอกกุหลาบพันปี โดยรวบรวมจากแหล่งต่างๆ 4 ทวีปทั่วโลก
17.00-17.20 น.	เดินทางกลับที่พักดอยตุงลอดจ์ และพักผ่อนตามอัธยาศัย
18.30-19.30 น.	รับประทานอาหารค่ำ ณ ห้องอาหารคริวตำหนัก
19.30-21.00 น.	กิจกรรมถอดบทเรียนการเรียนรู้ประจำวัน ณ ห้องคลับ 31
21.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สาม : วันศุกร์ ที่ 27 พฤศจิกายน 2558

07.00–08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ครั้วตำหนัก
08.00-09.00 น.	ฟังบรรยายสรุป “เรื่องการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โครงการฯ จากฝ่ายพัฒนาการศึกษา” ณ ห้องประชุมอดิโตริยม หอแห่งแรงบันดาลใจ
09.00-10.00 น.	ชมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตร Montessori ของโรงเรียนเขาหย่างพัฒนา
10.00-10.20 น.	ออกเดินทางไปห้องประชุม อดิโตริยม หอแห่งแรงบันดาลใจ
10.30-12.00 น.	รับฟังการบรรยายสรุปเรื่องการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง และโครงการขยายผล ณ ห้องประชุม วีไอพี อาคารเอนกประสงค์
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครั้วตำหนัก
13.00–14.00 น.	ซื้อของฝากและของที่ระลึกจากดอยตุงตามอัธยาศัย ชมสวนแม่ฟ้าหลวง สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวแห่งนี้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ช่วยสร้างงานและรายได้ให้ดอยตุง ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และโรงเพาะปลูก ซึ่งทักษะและรายได้เหล่านี้ถือเป็นการสร้างพลังให้ชุมชน เปลี่ยนอาชีพให้ชาวบ้านหลายคนจากแรงงานรับจ้างเป็นเจ้าของกิจการ
14.00-15.00 น.	ออกเดินทางจากดอยตุง ไปสนามบินเชียงราย
15.00 น.	เดินทางถึงสนามบินเชียงราย / Check in ตัวเครื่องบิน และรอเดินทางไปกรุงเทพฯ
16.00–17.00 น.	เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสายการบิน

**** กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม****